

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

NAČRT DELA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR ZA LETO 2016

marec, 2016

KAZALO

1	UVOD	1
2	ORGANIZACIJA IN KADRI	2
2.1	FINANCE	4
2.2	POSLOVNI PROSTORI	5
2.3	TEHNIČNA OPREMELJENOST	5
3	GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA	6
3.1	GRADBENA INŠPEKCIJA.....	6
3.1.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	8
3.1.2	IZHODIŠČA IN CILJI	9
3.1.3	KOORDINIRANE AKCIJE	14
3.1.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	15
3.1.5	DRUGO DELO	16
3.2	GEODETSKA INŠPEKCIJA.....	17
3.2.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	17
3.2.2	IZHODIŠČA IN CILJI	18
3.2.3	KOORDINIRANE AKCIJE	18
3.2.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	19
3.3	STANOVANJSKA INŠPEKCIJA.....	19
3.3.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA.....	19
3.3.2	IZHODIŠČA IN CILJI	20
3.3.3	KOORDINIRANE AKCIJE	22
3.3.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA.....	22
4	INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO	24
4.1.	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA	24
4.1.1	ZAKON O VARSTVU OKOLJA.....	25
4.1.2	ZAKON O VODAH	25
4.1.3	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE.....	26
4.1.4	ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH.....	26
4.2	IZHODIŠČA IN CILJI.....	26
4.2.1	REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI.....	27
4.2.2	IZREDNI NADZORI ION	30
4.2.3	DRUGI NADZORI.....	31
4.2.4	UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION.....	31
4.3	KOORDINIRANE AKCIJE.....	33
4.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	33

1 UVOD

Inšpektorat RS za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: Inšpektorat) je bil ustanovljen z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 91/2014). Inšpektorat deluje kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor.

Javni uslužbenci organa opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov s področja urejanja prostora in naselij, graditve objektov in izvedbe gradbenih konstrukcij, izpolnjevanja bistvenih zahtev za objekte, nad izvrševanjem predpisov iz stanovanjskega področja in geodetske dejavnosti ter nad izvrševanjem predpisov s področja varstva okolja in ohranjanja narave, upravljanja voda, industrijskega onesnaževanja ter gensko spremenjenih organizmov.

Inšpektorat, za zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora sprejme letni program dela, s katerim določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora. Pri določitvi letnega programa dela izhaja iz ugotovitev v že izvedenih inšpekcijskih nadzorih in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost kršitve predpisov.

Na področju okolja velja še posebna določba Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13), ki določa pripravo triletnega programa nadzora obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO), zavezancev za ravnanje z odpadki ter naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED zavezanci).

V nadaljevanju vam predstavljamo načrt dela Inšpektorata za leto 2016, v katerem so jasno začrtani cilji in naloge, ki jih bo ta upravni organ zasledoval v tekočem letu. Načrt dela Inšpektorata za leto 2016 upošteva trenutno kadrovsko zasedbo in zagotovljene materialne in finančne vire.

Inšpektorat za doseganje ciljev na posameznih področjih opravlja inšpekcijske nadzore, z namenom preverjanja spoštovanja zakonskih določb. Inšpekcijski nadzori so usmerjeni predvsem na področja, kjer se je v preteklosti že zaznalo nespoštovanje predpisov oziroma problemi pri izvajanju le-teh in na področja, kjer bi lahko bila, zaradi nespoštovanja predpisov, neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

Glede na obseg inšpekcijskih nadzorov bo inšpektorat izvajal tako celovite kot tudi tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori se izvajajo z namenom celovitega pregleda nad zakonitostjo zavezancev s posameznih področij dela inšpektorata. Tematski nadzori so usmerjeni v ožja področja dela inšpektorata, kjer so z vidika izvajanja posameznega materialnega predpisa zaznane težave pri izpolnjevanju predpisanih zahtev ali pa se izvedejo z namenom pridobivanja podatkov o realnem stanju (posnetek stanja) na določenem upravnem področju.

Na podlagi prejetih prijav, pobud, pritožb in obvestil, ki jih bo Inšpektorat prejel od fizičnih ali pravnih oseb, se bodo izvajali izredni inšpekcijski nadzori. Z namenom preverjanja, ali so zavezanci v odrejenem roku uresničili oziroma izpolnili ukrepe, odrejene s strani inšpektorjev za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti, pa se bodo izvajali kontrolni inšpekcijski nadzori. Inšpekcija bo opravljala tako napovedane kot tudi nenapovedane inšpekcijske nadzore.

Inšpektorat bo posebno pozornost namenil tudi prekrškovnemu ukrepanju.

Inšpektorat bo izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti, na področjih, kjer sprememba posamezne področne zakonodaje na novo določa nadzor in na področjih, kjer je izkazan širši javni interes. Glede na področje nadzora se bo Inšpektorat aktivno vključeval v skupne akcije različnih Inšpektoratov RS in koordinirane akcije, ki jih bo organiziral Inšpekcijski svet ter s tem nadaljeval z že vzpostavljeno prakso.

2 ORGANIZACIJA IN KADRI

Inšpektorat je organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Inšpektorat vodi in predstavlja glavna inšpektorica. Inšpektorat ima sedež v Ljubljani, na naslovu Dunajska cesta 58. V sestavi Inšpektorata delujejo Inšpekcija za okolje in naravo, Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija ter Služba za skupne in pravne zadeve. Inšpekcijo za okolje in naravo ter Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo vodita direktorja inšpekcije, Službo za skupne in pravne zadeve vodi vodja službe.

Znotraj Inšpektorata, je zaradi učinkovitejšega nadzora in lažje organizacije dela ustanovljenih osem območnih enot:

- Območna enota Celje, s sedežem v Celju, Krekov trg 9,
- Območna enota Koper, s sedežem v Kopru, Trg Brolo 12,
- Območna enota Kranj, s sedežem v Kranju, Slovenski trg 1,
- Območna enota Ljubljana, s sedežem v Ljubljani, Vožarski pot 12,
- Območna enota Maribor, s sedežem v Mariboru, Ulica heroja Tomšiča 2,
- Območna enota Murska Sobota, s sedežem v Murski Soboti, Kardoševa ulica 2,
- Območna enota Nova Gorica, s sedežem v Novi Gorici, Trg Edvarda Kardelja 1,
- Območna enota Novo mesto, s sedežem v Novem Mestu, Defranceschijeva ulica 1.

Območne enote organizacijsko vodijo vodje območnih enot.

V Inšpektoratu je bilo na dan 1. 1. 2016 zaposlenih 173 javnih uslužbencev. Kadrovska struktura zaposlenih na dan 1. 1. 2016:

- V uradu Inšpekcije za okolje in naravo je zaposlenih 6 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 2 inšpektorja za okolje svetnika, od teh 1 vodi inšpekcijo po pooblastilu odgovorne osebe,
 - 3 podsekretarji ter
 - 1 nadzornik;
- Znotraj Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije je zaposlenih 13 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 direktor Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije, ki vodi inšpekcijo,
 - 3 gradbeni inšpektorji svetniki,
 - 1 geodetski inšpektor svetnik,
 - 2 stanovanjska inšpektorja svetnika,
 - 4 stanovanjski inšpektorji,
 - 1 višji svetovalec ter
 - 1 strokovni sodelavec VII/2-II;
- Znotraj Službe za skupne in pravne zadeve je zaposlenih 11 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 podsekretar, ki vodi službo po pooblastilu odgovorne osebe,
 - 2 podsekretarja,

-
- 2 višja svetovalca,
 - 1 referent,
 - 2 strokovna sodelavca VII/2-II,
 - 1 finančnik VII/2-II,
 - 1 sistemski administrator VII/2-II ter
 - 1 sistemski administrator V.

Znotraj Inšpektorata je organiziranih 8 območnih enot, s sledečo zasedenostjo delovnih mest:

- v Območni enoti Celje je zaposlenih 22 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 6 inšpektorjev za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 9 gradbenih inšpektorjev,
 - 1 višji nadzornik,
 - 1 nadzornik ter
 - 3 administratorji V;
- v Območni enoti Koper je zaposlenih 16 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 1 inšpektor za okolje svetnik,
 - 3 inšpektorji za okolje,
 - 2 gradbena inšpektorja svetnika,
 - 6 gradbenih inšpektorjev,
 - 2 nadzornika ter
 - 1 administrator V;
- v Območni enoti Kranj je zaposlenih 12 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 1 inšpektor za okolje svetnik,
 - 4 inšpektorji za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 3 gradbeni inšpektorji,
 - 1 višji nadzornik ter
 - 1 ekonom IV;
- v Območni enoti Ljubljana je zaposlenih 36 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto po pooblastilu odgovorne osebe,
 - 11 inšpektorjev za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 15 gradbenih inšpektorjev,
 - 1 višji nadzornik,
 - 2 nadzornika,
 - 2 administratorja VI, pri čemer ima 1 iz razloga nadomeščanja drugega, ki je na starševskem dopustu, sklenjeno delovno razmerje za določen čas,
 - 2 administratorja V ter
 - 1 administrator IV-II;

-
- v Območni enoti Maribor je zaposlenih 25 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 2 inšpektorja za okolje svetnika,
 - 6 inšpektorjev za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 10 gradbenih inšpektorjev,
 - 2 nadzornika,
 - 1 koordinator VII/1 ter
 - 2 administratorja V;

 - v Območni enoti Murska Sobota je zaposlenih 10 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 3 inšpektorji za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 3 gradbeni inšpektorji ter
 - 2 nadzornika;

 - v Območni enoti Nova Gorica je zaposlenih 9 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 3 inšpektorji za okolje,
 - 4 gradbeni inšpektorji ter
 - 1 višji nadzornik;

 - v Območni enoti Novo mesto je zaposlenih 12 javnih uslužbencev, in sicer:
 - 1 vodja OE-gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
 - 1 inšpektor za okolje svetnik,
 - 3 inšpektorji za okolje,
 - 1 gradbeni inšpektor svetnik,
 - 3 gradbeni inšpektorji,
 - 1 višji nadzornik,
 - 1 nadzornik ter
 - 1 administrator V.

2.1 FINANCE

Proračunska sredstva, ki so dodeljena IRSOP so zelo nizka, saj zadoščajo samo za golo poslovanje. Naša dejavnost, ki zajema tudi naloge izvajanja različnih izvršb, so skopo odmerjena glede na stanje na terenu. Na organu imamo veliko nerealiziranih odločb, kjer bi bila izvršba mogoča, vendar se ne more izvesti zaradi pomanjkanja sredstev za izvršbe. Inšpektorat ima v letu 2016 in v prvi polovici leta 2017 namen izvesti izvršbo inšpekcijske odločbe, odvoz 28.000 ton gum na Dravskem polju, za kar so sredstva le delno zagotovljena.

Višina sredstev za investicije zadošča za osnovno vzdrževanje tehnične opreme, delne zamenjave povsem dotrajane opreme in nabavo posameznih, nujno potrebnih, stvari. Za dve lokaciji bo potrebno urediti še klimatske naprave, ki jih tam še nikoli ni bilo. Gre za lokaciji: Vožarski pot 12, v pritličju in 3. Nadstropju, ter v Kočevju. Sredstva bodo potrebna tudi za selitev v Koprno, saj je OE Koper trenutno na dveh lokacijah, kar onemogoča uspešno delo enote.

2.2 POSLOVNI PROSTORI

Območna enota Koper, zaradi selitve inšpektorjev za okolje, ki jo je izvedel Inšpektorat za kmetijstvo in okolje po reorganizaciji v letu 2012, deluje na dveh lokacijah: Trg Brolo 12 (Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija) in Belveder 4a (Inšpekcija za okolje in naravo). Zaradi takšne prostorske umeščenosti je otežena koordinacija dela, knjiženje dokumentov in prenos informacij, zato bo za ti dve inšpekciji v letu 2016 potrebno poiskati ustrezno skupno lokacijo. Poleg tega je prostor, v katerem so inšpektorji za okolje, neprimeren, saj so v prostoru, površine 20 m³, umeščeni trije inšpektorji. Zaradi navedenega je selitev potrebno izvesti prioriteto. Ministrstvo za javno upravo (MJU) je seznanjeno s prostorsko problematiko in išče ustrezno rešitev. Inšpektorat z MJU-jem ureja tudi dodelitev dodatnih pisarn v Murski Soboti in Mariboru, ter zamenjavo v Novi Gorici. V Murski Soboti je občinska stavba zelo dotrajana, zato je velika verjetnost, da bo dodeljena nova lokacija.

2.3 TEHNIČNA OPREMELJENOST IN PROGRAMSKA OPREMA

Tehnična oprema je bila ob reorganizaciji zelo slaba, računalniki starejši od osem let. V letu 2015 je bila zamenjana slaba tretjina delovnih enot, ostalo smo planirali, da bo zamenjano v letih 2016 in 2017.

Inšpektorat je v letu 2015 prevzel 36 vozil letnik 2001 in 2002. V letu 2015 je bilo zamenjano osem vozil, v letu 2016 pa, zaradi varnostnih vzrokov in visokih stroškov vzdrževanja, planiramo zamenjavo še vsaj šestih osebnih vozil letnik 2002.

Na področju informatike je cilj sodobno informacijsko okolje. Izvaja se celovita informacijska prenova z namenom povečanja produktivnosti in zagotovitvijo uporabnikom prijaznejše in stabilnejše informacijsko okolje. Inšpekcija za okolje in naravo (ION) je s 1. 7. 2015 prešla iz informacijskega sistema za knjiženje upravnih aktov ISI na INSPIS, ki ga je od leta 2013 uporabljala Geodetska, gradbena in stanovanjska inšpekcija (GGSI), s čimer so se znižali stroški, saj ni več potrebno vzdrževati dveh informacijskih sistemov. INSPIS mora biti v pomoč inšpektorjem pri načrtovanju dela, zato je v letu 2016 planirana nadgradnja informacijskega sistema na način, ki bo omogočal avtomatsko določanje prioritete obravnave prijav, opozarjanje na potek zakonskih rokov (kot so: vpis plombe na prodajo zemljišča, rok za izdajo sklepa o dovolitvi izvršbe...), poenostavitev priprave poročil o delu, integracijo s Prostorskim informacijskim sistemom, ki je uveden na Upravnih enotah in Ministrstvu za okolje in prostor.

V letu 2016 se Inšpektorat želi pridružiti državnemu računalniškemu oblaku, kar bo pomenilo znižanje stroškov na področju informatike.

3 GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Namen oblikovanja načrta nadzora Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije oz. Inšpektorata je predvsem doseganje čim boljših rezultatov dela, pri nadzoru pa sledenje osnovnim ciljem, ki so določeni v predpisih, politiki ministrstva in države, ter čim hitrejše odzivanje na dogajanja na terenu in trgu. Poslanstvo Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije je izvajanje nadzora nad izvrševanjem predpisov s področja prostora in graditve, s področja geodetske dejavnosti in s stanovanjskega področja. Z namenom, da bo tudi v letu 2016 nadzor nad izvajanjem predpisov čim bolj učinkovit ter ciljno usmerjen glede na prioritete dela, je oblikovan načrt dela Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije v letu 2016. Načrt je rezultat načrtnega in sistematičnega dela v preteklih letih. Kljub omejenemu številu inšpektorjev in drugih javnih uslužbencev ter omejenim materialnim virom je predstavljeni načrt zasnovan na način, da bo inšpekcijski nadzor v največji meri učinkovit in bo z izvajanjem zagotovil največji učinek na nadzorovanih področjih.

Načrt nadzora je pripravljen glede na prioritete in cilje dela, ob upoštevanju dosedanjih izkušenj in pridobljenih podatkov pri nadzoru. Na delo inšpektorjev imajo velik vpliv tudi zunanji faktorji (predvsem prijave, trendi v gradbeništvu in gradnji, trendi na trgu, spremembe zakonodaje...).

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih postavljajo ZGO-1 in predpisi s področja urejanja prostora, smo določili osnovna oziroma bistvena področja nadzora ter v okviru osnovnih ciljev opredelili prioritete in ukrepe za doseganje osnovnih ciljev.

V letošnjem letu bo gradbena inšpekcija nadaljevala z aktivnim sodelovanjem pri spremembi gradbene zakonodaje, ter aktivno sodelovala pri predlogih s področja dela gradbene inšpekcije. Stanovanjska inšpekcija bo nadaljevala s svojimi aktivnostmi in udeležbo pri pripravi predloga sprememb in dopolnitev stanovanjskega zakona oziroma pri oblikovanju nove stanovanjske zakonodaje.

Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo sestavljajo:

- gradbena inšpekcija,
- geodetska inšpekcija,
- stanovanjska inšpekcija.

3.1 GRADBENA INŠPEKCIJA

Gradbena inšpekcija se že dlje časa sooča z velikim številom prijav, zahtev in drugih vlog pravnih in fizičnih oseb, kakor tudi odprtih inšpekcijskih zadev in nerealiziranih izvršilnih postopkov. Gradbena inšpekcija ima določene prioritete za razvrščanje (prioritete za obravnavanje prijav, prioritete za nadaljevanje začeti inšpekcijskih postopkov in prioritete v izvršilnih postopkih). Namen interne metodologije razvrščanja in določanja prioritet je zagotavljanje učinkovitejšega delovanja gradbene inšpekcije pri izvajanju njene prvenstvene naloge, to je zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora, in sicer poenoteno, glede na pomembnost po celi Sloveniji, brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, pri inšpekcijskih postopkih in pri opravljanju upravnih izvršb po določenih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Prioritete dela gradbene inšpekcije jasno opredeljujejo načine ravnanj v zvezi z obravnavo prijav, vodenjem inšpekcijskih postopkov in prednostno izvedbo izvršb ter imajo jasno določene kriterije za vrstni red obravnave prijav, zadev in izvršb.

Dne 20. 5. 2013 so bile sprejete Prioritete za razvrščanje (prioritete za obravnavanje prijav, prioritete za nadaljevanje začelih inšpekcijskih postopkov in prioritete v izvršilnih postopkih). Dne 9. 9. 2015 so bile sprejete dopolnjene Usmeritve za vrstni red obravnave prijav, usmeritve za vrstni red obravnave že začelih inšpekcijskih postopkov in usmeritve za izvajanje izvršb po drugi osebi, vse na področju dela gradbenih inšpektorjev.

Pri obravnavi prijav in pri vodenju inšpekcijskih postopkov se upoštevajo naslednji parametri:

- faznost gradnje (ko je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP); objekti v gradnji: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi; zgrajeni/dokončani objekti ali objekti v uporabi: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, uporaba objektov; ostalo: objekti, kjer je izdano gradbeno dovoljenje, vzdrževalna dela, posegi v prostor, spremembe namembnosti brez gradbenih posegov, spremembe rabe...);
- vrsta kršitve (nelegalna gradnja, neskladna gradnja, uporaba objektov, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi);
- zahtevnost objekta (zahtevni objekt, manj zahtevni objekt, nezahtevni objekt, enostavni objekt);
- vrsto objekta (gradnje javnih objektov, kot so šole, bolnišnice, vrtci, drugi objekti za javne prireditve; industrijski objekti; gradnje v območju javnih površin in komunalnih vodov; večstanovanjski objekti; poslovni objekti; stanovanjski objekti; ne stanovanjski objekti; inženirski objekti);
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti);
- ter ostale karakteristike (gradnje za trg; ponovitveno dejanje; objekti, ki jih prijavlja večje število ljudi (več prijav različnih oseb, civilne iniciative...); začetek gradnje (izkop gradbene jame), kjer je možno gradnjo še ustaviti; na zaščiteneh območjih (nacionalni park, krajinski park, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče); objekti z vplivi na okolje.

Gradbeni inšpektorji bodo izvršbe inšpekcijskih odločb izvajali na podlagi vrstnega reda, ki ga določajo sprejete prioritete za razvrščanje izvršilnih postopkov. Prioritete pri razvrščanju upoštevajo zlasti stopnjo javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- fizične karakteristike objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni, enostavni objekt);
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti);
- vpliv objekta na ljudi in okolje (objekt, za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna ter objekt, za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje, z onesnaževanjem in obremenjevanjem pa vpliva na kvaliteto bivanja v določenem okolju);
- objekt na zaščiteneh območjih – kršitve glede na lego objekta v prostoru (nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture,

zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa, ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe, območja s področja obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščitena območja, ki so razvidna iz PUP-a);

- objekti v javni rabi;
- objekti, v katerih se opravlja dejavnost;
- možnost legalizacije objekta.

Pri izvršilnih postopkih bodo imele prednost tiste zadeve, pri katerih so upravni akti pravnomočni. Zakon o splošnem upravnem postopku posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, ki so podani, če ostaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti. V takšnih primerih bodo izvršbe potekale prioriteto.

Inšpektorat bo na sistemski ravni pristopil tudi k pospešitvi izvršilnih postopkov z izdajanjem sklepov o založitvi sredstev. Zakon o splošnem upravnem postopku (nadalje ZUP) v 2. odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, naloži zavezancu s sklepom, naj založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov, proti poznejšemu obračunu.

Z notranjo ureditvijo razvrščanja prijav/zadev po pomembnosti je Inšpektorat zagotovil učinkovito izvajanje nalog, ki jih je po zakonu dolžan zagotavljati, ob tem pa varovati javni interes, ki zahteva izvajanje nujnih ukrepov ter v prvi vrsti obravnavo težjih nepravilnosti. Ocenjujemo, da s takšnim delom inšpektorat zagotavlja učinkovitejšo represivno politiko, kajti s tem naj bi se preprečevalo ne le nadaljevanje kršitev s strani večjih kršiteljev, ampak naj bi se zagotavljala tudi večja varnost.

Prioritete za razvrščanje prijav, inšpekcijskih postopkov in izvršilnih postopkov glede na pomembnost kršitve in določanje stopnje pomembnosti obravnave ter posledično vrstni red reševanja prijav, vodenja inšpekcijskih postopkov ter izvedbe izvršbe, v skladu z enajsto točko 1. odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja štejemo kot izjemo od prostega dostopa do informacij javnega značaja. Metodologija obravnavanja prijav in razvrščanje izvršilnih postopkov se nanaša na notranje poslovanje organov. Z razkritjem Prioritet za razvrščanje bi Inšpektorat utrpel resne in vsebinske motnje pri delovanju organa, ki bi bile večje kot pravica javnosti, da se seznanijo s Prioritetami za razvrščanje, kar je z instančnimi odločbami potrdila tudi Informacijska pooblaščenka.

Poudarek dela gradbenih inšpektorjev bo tudi na reševanju starih zadev z namenom zmanjšanja števila aktivnih spisov.

Na delo gradbene inšpekcije bo lahko vplivala tudi morebitna sprememba zakonodaje, na podlagi katere bo plan dela prilagojen.

3.1.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti gradbene inšpekcije so določene v zakonih (Zakon o graditvi objektov, Zakon o urejanju prostora, Energetski zakon, Zakon o rudarstvu, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno) in podzakonskih aktih.

Na podlagi določil Zakona o graditvi objektov ZGO-1 gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali imajo investitorji gradbeno dovoljenje za graditev objektov oziroma za dela, ki jih opravljajo, in ali dela opravljajo v skladu z dovoljenjem;
- ali se gradnja oziroma sprememba namembnosti izvaja skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem;
- ali se dela, za katera ni potrebno pridobiti dovoljenj po določbah ZGO-1, izvajajo v skladu s prostorskimi akti in gradbenimi predpisi;
- ali se gradi objekt, za katerega je izdan sklep, s katerim se je dovolila obnova postopka in zadržanje izvršitve gradbenega dovoljenja;
- ali udeleženci pri graditvi objektov (projektanti, revizorji, izvajalci, nadzorniki...) izpolnjujejo zahteve, določene z ZGO-1;
- ali imajo lastniki za uporabo objektov uporabno dovoljenje;
- ali objekte vzdržujejo tako, da le-ti ne ogrožajo varnosti in zdravja ljudi ter okolice...

Na podlagi določil ZGO-1 in predvsem Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Uradni list RS, št. 18/13, 24/13, 26/13) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- ali zgrajeni enostavni objekti izpolnjujejo pogoje za postavitve brez gradbenega dovoljenja,
- ali je enostavni objekti postavljen v skladu s prostorskim aktom,
- ali investitorji in izvajalci izvajajo vzdrževanje objekta v obsegu, za katera ne potrebujejo gradbenega dovoljenja.

Na podlagi določil Zakona o rudarstvu (ZRud-1) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- ali se zakonito izvajajo rudarska dela na stavbnih zemljiščih in
- ali se izvaja gradnja dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

Na podlagi Energetskega zakona (EZ-1) gradbeni inšpektorji izvajajo strokovni nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami, kot posledico strokovnega nadzora resornega ministrstva, v katerem le-to podvomi o pravilnosti izdane energetske izkaznice.

Gradbeni inšpektorji v okviru svoje pristojnosti izvajajo tudi dolžnosti, podeljene z Uredbo o odlagališčih odpadkov.

3.1.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih postavljajo ZGO-1 in predpisi s področja urejanja prostora, smo določili tako osnovna oziroma bistvena področja nadzora, kot tudi opredelili prioritete in ukrepe za doseganje osnovnih ciljev.

Osnovni cilji bodo predvsem:

- čim bolj učinkovito preprečevanje nedovoljenih gradenj;
- v vseh fazah gradnje objektov kontrolirati izpolnjevanje z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov ter zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov;
- čim bolj učinkovito preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj;
- strokovni nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami v primerih, ko pristojno ministrstvo podvomi o pravilnosti energetske izkaznice;
- preprečevanje nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih;
- poročanje o izpolnjevanju gradbenih zahtev v zvezi z zaprtjem odlagališč.

Osnovni cilji gradbene inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

G1 – Preprečevanje nedovoljenih gradenj,

G2 – Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov,

G3 – Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj,

G4 – Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadev in ključnih dokumentov za gradbeno inšpekcijo.

GRADBENA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Preprečevanje nedovoljenih gradenj	152. čl. ZGO-1 – nelegalna gradnja	G1 – PREPREČEVANJE NG
	153. čl. ZGO-1 – neskladna gradnja	
	154. čl. ZGO-1 – nevarna gradnja	
	158. čl. ZGO-1 – odklop od infrastrukturnih omrežij	
	160. čl. ZGO-1 – označitev ukrepa	
	161. čl. ZGO-1 – zaseg	
	148. čl. 4. odstavek ZGO-1 – obnova postopka izdaje GD	
	Odločba ZUN	
	Odločba ZGO	
Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov	150. člen ZGO-1.4. tč. (prepoved vgradnje)	G2 – BISTVENE ZAHTEVE IN IZPOLNJEVANJE POGOJEV
	150. člen ZGO-1.1. ali 1.2. tč. (odprava nepravilnosti oz. ustavitve gradnje)	
Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj	150. člen ZGO-1.3 tč. (prepoved uporabe)	G3 – UPORABA
	156. čl. ZGO-1 (posebni primeri uporabe)	
Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije	Zakon o rudarstvu	G4 – DRUGI ZAKONI
	Energetski zakon	
	Uredba o odlagališčih odpadkov	

Šifranti temeljnih nalog, ki so definirani na nivoju zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, so definirani na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – gradbena,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Večina dejanj in postopkov gradbene inšpekcije je namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, zato inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami inšpektorata predstavljajo redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja. Gradbeni inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim planom dela za posamezno akcijo. Redni pregledi so vštet v pričakovan obseg dela, ki se ga določi za gradbeno inšpekcijo.

Tako med redne preglede štejejo tisti pregledi, ki se ne izvajajo na podlagi prejete prijave, ampak jih inšpektorji izvajajo samoiniciativno ter v okviru planiranih akcij. Kontrolni pregledi v zadevah, ki niso začete na podlagi prijave, se štejejo tudi med redne preglede. V zadevah, ki so bile uvedene samoiniciativno ter v okviru planiranih akcij se vsi pregledi štejejo kot redni pregledi, tudi če je tekom postopka prispela prijava. Lastni in izhodni dokumenti, ki štejejo za redne preglede so:

- Zapisnik: redni pregled,
- Zapisnik: redni pregled z zaslišanjem,
- Zapisnik: redni kontrolni pregled.

Med izredne preglede štejejo tisti pregledi, ki se izvajajo na podlagi prijave oziroma na podlagi pobude. Kontrolni pregledi v zadevah, ki so začete na podlagi prijave, se štejejo med izredne preglede. Lastni in izhodni dokumenti, ki štejejo za izredne preglede so:

- Zapisnik: izredni pregled,
- Zapisnik: izredni pregled z zaslišanjem,
- Zapisnik: izredni kontrolni pregled.

Število rednih pregledov po posameznih temeljnih nalogah v letu 2016 je razvidno iz spodnje tabele:

Vrsta pregleda	Načrtovano število rednih pregledov	G1	G2	G3
REDNI PREGLEDI	1980	396	792	792

Primarni cilj nadzora v letu 2016 je zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov. Ta cilj bo gradbena inšpekcija v letu 2016 zasledovala s povečanim obsegom nadzora nad aktivnimi gradbišči, ki bodo identificirana na podlagi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih in podatkov, posredovanih s strani drugih področnih inšpekcij. Ob nadzoru aktivnih gradbišč bo lahko preverjeno tudi, ali udeleženci pri gradnji izpolnjujejo predpisane pogoje – s tem želimo zagotoviti, da ti udeleženci izpolnjujejo osnovne pogoje za opravljanje dela (28., 29., 31. in 45. člen ZGO-1).

Poleg nadzora nad izpolnjevanjem predpisanih pogojev in kvaliteto dela bo gradbena inšpekcija v letu 2016 stremela k čim bolj učinkovitemu preprečevanju nastanka nedovoljenih gradenj in nadaljevala s sistematičnim nadzorom nad novogradnjami, in sicer, ali je bilo za nameravano oz. že začeto gradnjo pridobljeno gradbeno dovoljenje, z namenom preprečiti gradnje brez gradbenega dovoljenja (3. čl. ZGO-1). V tem okviru bo primarno vršila nadzor nad gradnjami, pri katerih je zaradi njihove nevarnosti prizadet javni interes. Gradbeni inšpektorji bodo usmerjeni v odkrivanje nedovoljenih gradenj

predvsem na varovanih območjih, pa tudi na drugih območjih, tako da bodo z rednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali ali se gradnje objektov izvajajo na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj. V primeru, da gradbeni inšpektor ugotovi, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem. Gradbeni inšpektorji bodo redno opravljali tudi kontrolne preglede po terenu, tako po lastni presoji kot tudi po prejemu prijav o domnevnih nedovoljenih delih, informacijah medijev ipd., predvsem z namenom čim hitrejšega odkrivanja nedovoljenih gradenj in drugih nepravilnosti po ZGO-1, kot tudi preventivnega delovanja. Vršil se bo tudi nadzor nad izvajanjem vzdrževalnih del, saj se pod okriljem izvajanja vzdrževalnih del velikokrat izvaja rekonstrukcija objekta, za katero pa je pred pričetkom gradnje potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Gradbeni inšpektorji bodo o nedovoljeni gradnji stanovanj ali enostanovanjskih stavb, ki jo investitor trži ali obstaja možnost, da jo bo tržil, obvestili stanovanjsko inšpekcijo ter ji posredovali razpoložljive podatke, zaradi uvedbe postopkov po Zakonu o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb.

V letu 2016 bo poleg zgoraj naštetih nalog gradbena inšpekcija povečala tudi obseg nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi, saj je pri teh stavbah posebej močno izražen javni interes po izpolnjevanju bistvenih zahtev objekta pri gradnji in uporabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi (2. čl. ZGO-1). Nadzor bo predvsem usmerjena v tiste objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi (šole, vrtci, bolnišnice, nakupovalni centri, javne ustanove, kopališča, mriške vežice...). Poleg ukrepa v primeru, da se objekt uporablja brez uporabnega dovoljenja, je ZGO-1 uvedel tudi ukrep v zvezi z uporabo objekta v druge namene, kot je dovoljena – sprememba namembnosti brez pridobljenega dovoljenja. Sledili bomo cilju preprečitve uporabe tistih objektov, ki nimajo pridobljenega uporabnega dovoljenja (5. člen ZGO-1). Gradbena inšpekcija bo povečala tudi obseg nadzora nad gradnjo in uporabo hotelskih stavb in drugih gostinskih stavb za kratkotrajno nastanitev, ki bo predvsem usmerjen v hotele, motele, gostišča in podobne nastanitvene objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi.

Gradbena inšpekcija bo v letu 2016 vršila tudi nadzor nad izpolnjevanjem predpisanih bistvenih zahtev za objekte, predvsem pri stanovanjskih objektih, javnih objektih in poslovnih stavbah, pri tistih objektih, ki imajo vplive na okolje, pri objektih, ki predstavljajo zahtevne objekte po predpisih o graditvi objektov ter nad rekonstrukcijami starih objektov, predvsem v mestnih jedrih in drugih gosto naseljenih območjih. Sledili bomo cilju zagotovitve izpolnjevanja bistvenih zahtev objektov (9. člen ZGO-1) in bistvenih lastnosti objektov (9. in 13. člen ZGO-1).

Ravno tako bo v zvezi z zagotavljanjem izpolnjevanja predpisanih bistvenih zahtev za objekte gradbena inšpekcija opravljala tudi večjo kontrolo izpolnjevanja zahtev Pravilnika o gradbiščih, uveljavljenega v letu 2008, predvsem v delu, ki se nanaša na opravljanje kontrole gradnje s strani odgovornih nadzornikov. Obveznosti nadzornika obsegajo vse, od ugotavljanja skladnosti gradnje s projekti in dovoljenji, do kontrole uporabe gradbenih proizvodov pri vgrajevanju v objekt. Z nadzorom nad delom nadzornika in odgovornega nadzornika bomo zasledovali cilj, da se delo gradbenih inšpektorjev lahko omeji le na redne kontrolne preglede na gradbiščih, saj je popolna kontrola nad kvaliteto gradnje in spoštovanjem predpisov pri gradnji objektov naloga nadzornikov. Opravljena bo tudi kontrola, ali nadzorniki in odgovorni nadzorniki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje svojega dela.

V zvezi s Pravilnikom o gradbiščih bo gradbena inšpekcija usmerjeno vršila nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišča. Tako investitor kot izvajalec imata v 82. členu Zakona o graditvi objektov zapisane obveznosti, ki jih morata izpolniti pred pričetkom izvajanja del. Med obveznosti, ki jih je pred pričetkom

gradnje dolžan izpolniti investitor, sodi pridobitev načrta organizacije gradbišča in varnostnega načrta, izvajalec pa je med drugim dolžan gradbišče urediti v skladu z varnostnim načrtom in organizirati izvajanje del tako, da ni ogrožena varnost.

Ustreznost gradbenih proizvodov je eden bistvenih pogojev za doseganje oziroma izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte. Zakon določa, da gradbeni inšpektor prepove vgrajevanje gradbenih proizvodov, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. Nova ureditev trga po priključitvi Slovenije EU in s tem enostavnejši pretok blaga, storitev in delovne sile v okviru EU je povzročila še večji interes oseb iz tretjih držav za nastop na slovenskem trgu. Posledično je potrebna večja pozornost gradbene inšpekcije pri nadzoru nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov (kontrolirali bomo predvsem opremljenost proizvodov z dokazili o ustreznosti) in pri opravljanju storitev s področja graditve objektov, tako pri pravnih osebah kot tudi fizičnih osebah držav iz EU in iz tretjih držav. Tako kot v prejšnjih letih bomo pri tem sodelovali s tržno inšpekcijo. S tem želimo zagotoviti kvaliteto gradbenih proizvodov (9. čl. ZGO-1) ter tako zagotavljati bistvene lastnosti objektov (13. čl. ZGO-1). V ta namen bo v letu 2016 ponovno izvedena akcija nad ustreznostjo vgrajenih gradbenih proizvodov v objekte.

Izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi bo gradbena inšpekcija opravljala glede na razpoložljiva finančna sredstva ter upošteva odloge izvršb po 156. a členu ZGO-1 in 293. členu ZUP-a. Skladno s prioritetami dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah se bo izvršba opravila, ko bo prišla na vrsto. V metodologiji so pri upravnih izvršbah navedeni določeni parametri za točkovanje objektov, pri katerih je upoštevan javni interes, zdravje in varnost ljudi... Z izvajanjem izvršb se bo zmanjšalo število nelegalnih gradenj in drugih nezakonitosti ter se bo preprečevalo nastajanje novih nelegalnih gradenj in drugih nezakonitosti.

V letu 2016 bomo redno izrekli denarne kazni za prisilitev k spoštovanju in izvrševanju inšpekcijskih ukrepov (npr. prepoved uporabe, prepoved nadaljevanja del), s ciljem zagotoviti upoštevanje in izvrševanje inšpekcijskih ukrepov. Izvajali bomo tudi nadzor nad priključevanjem nedovoljenih gradenj na gospodarsko javno infrastrukturo, saj zakon določa, da gradbeni inšpektor z odločbo naloži upravljavcu infrastrukture, da izvrši odklop. Če je nedovoljena gradnja priključena preko legalne gradnje, naloži odklop tudi te. Z odklopi oziroma preprečevanjem priklopov nedovoljenih objektov se bo učinkovito zmanjševalo število nedovoljenih gradenj.

Na nedovoljenih gradnjah bomo označevali izrečene inšpekcijske ukrepe in prepovedi, kot to predvideva ZGO-1, ter obveščali javnost in posamezne osebe o inšpekcijskih ukrepih ter o delu inšpekcije.

Na podlagi Energetskega zakona bo Gradbena inšpekcija, ki je pristojna za nadzor nad že izdanimi energetskimi izkaznicami, kadar pristojno Ministrstvo za infrastrukturo ugotovi nepravilnosti pri svojem strokovnem nadzoru in o tem obvesti Gradbeno inšpekcijo, izvedla nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami. V zvezi z inšpekcijskim nadzorom nad energetskimi izkaznicami je gradbeni inšpektor dolžan le-tega izvesti najkasneje v roku petih mesecev od prejema zahteve, kot to določa Energetski zakon.

Z dnem uveljavitve Zakona o rudarstvu (ZRud-1, Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14) so prenehale veljati določbe in deli ZGO-1, ki so obravnavali nelegalne kope. Nadzorstvo nad nezakonitim izvajanjem rudarskih del na stavbnih zemljiščih od 1. 1. 2011 po ZRud-1 izvajamo gradbeni inšpektorji, vendar so bili ukrepi gradbenega inšpektorja v primeru nelegalnega kopa iz ZGO-1 s sprejetjem ZRud-1, črtani. S spremembo ZRud-1 (Uradni list RS, št. 111/13), ki je stopil v veljavo dne 28. 12. 2013, so določeni tudi ukrepi posameznih inšpektorjev (tudi gradbenih) v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del. Posebnosti in izjeme pri inšpekcijskem nadzorstvu nad

Zakonom o rudarstvu določajo, da inšpekcijsko nadzorstvo opravljajo gradbeni inšpektorji, z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih in nadzorstvo nad gradnjo dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Nezakonita rudarska dela so raziskovanje mineralnih surovin brez dovoljenja za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin brez koncesije za izkoriščanje. Nelegalni kop pomeni, da se na določenem območju izvaja ali je bilo izvedeno nezakonito rudarsko delo. Mineralne surovine so rudno bogastvo, ki je kot naravni vir v lasti Republike Slovenije. Ker gre pri nezakonitih rudarskih delih in nelegalnih kopih za oškodovanje države za večjo vrednost, kot tudi za večje posege v prostor, s katerimi se spremeni tudi namembnost zemljišča, bo gradbena inšpekcija vse zadeve, ki jih bo v letu 2016 prejela v zvezi z nelegalnimi kopi, obravnavala prioritarno.

Na podlagi petega odstavka 20. člena, šestega odstavka 70. člena in prvega odstavka 115. člena Zakona o varstvu okolja je Vlada Republike Slovenije dne 6. 2. 2014 sprejela Uredbo o odlagališčih odpadkov, ki je začela veljati 22. 2. 2014. Uredba o odlagališčih odpadkov v 3. odstavku 53. člena določa, da Ministrstvo odloči o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena, če iz poročila inšpektorata, pristojnega za graditev, izhaja, da so izpolnjene gradbene zahteve v zvezi z zaprtjem odlagališča, in iz poročila inšpektorata izhaja, da so izpolnjene vse zahteve v zvezi z zapiranjem odlagališča v skladu s to uredbo. Ker bil lahko pri prijavih - vlogah in zadevah povezanih s 53. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov prišlo do onesnaženja okolja večjega obsega, kot gre tudi za večje posege v prostor, ki bi lahko vplivali na okolje in zdravje ljudi, bo gradbena inšpekcija vse zadeve, ki jih bo v letu 2016 prejela na podlagi poizvedb Agencije RS za okolje v zvezi z odločanjem o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena Uredbe o odlagališčih odpadkov, obravnavala prioritarno.

Hkrati poudarjamo, da je predmetni osnutek načrta dela gradbene inšpekcije v letu 2016 sestavljen na podlagi in ob upoštevanju zahtev trenutno veljavnih predpisov, ki določajo pristojnosti gradbene inšpekcije. V primeru, da bodo ti predpisi spremenjeni, bo spremenjeni situaciji potrebno prilagoditi tudi letni načrt dela.

3.1.3 KOORDINIRANE AKCIJE

– G1: Nadzor nad nedovoljeno gradnjo objektov

Akcija bo usmerjena v odkrivanje nedovoljene gradnje predvsem na varovanih pa tudi na drugih območjih. Gradbeni inšpektorji bodo z rednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali ali se gradnje objektov izvajajo na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj. V primeru, da gradbeni inšpektor ugotovi, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Skupno število predvidenih nadzorov je 396.

– G2: Nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov:

Opravljen bo kontrola vgrajevanja konkretnih gradbenih proizvodov v objekt, kontrolirali bomo predvsem opremljenost teh proizvodov z dokazili o ustreznosti.

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

– G2: Nadzor nad delom nadzornikov in odgovornih nadzornikov:

Nadziralo se bo, ali nadzorniki in odgovorni nadzorniki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje svojega dela. Z nadzorom nad nadzorniki in odgovornimi nadzorniki bomo zasledovali cilj, da se delo gradbenih inšpektorjev lahko omeji le na redne kontrolne preglede na gradbiščih, saj je popolna kontrola nad kvaliteto gradnje in spoštovanjem predpisov pri gradnji objektov naloga nadzornikov.

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

– G2: Nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišč:

Gradbena inšpekcija nadzira spoštovanje določb Zakona o graditvi objektov in podzakonskih predpisov, izdanih na njegovi podlagi, med katere sodi tudi omenjen Pravilnik o gradbiščih. Tako investitor kot izvajalec imata v 82. členu Zakona o graditvi objektov zapisane obveznosti, ki jih morata izpolniti pred pričetkom izvajanja del. Med obveznosti, ki jih je pred pričetkom gradnje dolžan izpolniti investitor, sodi pridobitev načrta organizacije gradbišča in varnostnega načrta, izvajalec pa je med drugim dolžan gradbišče urediti v skladu z varnostnim načrtom in organizirati izvajanje del tako, da ni ogrožena varnost.

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

– G3: Nadzor nad gradnjo in uporabo hotelskih stavb in drugih gostinskih stavb za kratkotrajno nastanitev

Akcija bo predvsem usmerjena v hotele, motele, gostišča in podobne nastanitvene objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi.

Skupno število predvidenih nadzorov je 396.

– G3: Nadzor nad uporabo objektov v javni rabi

Preverjajo se objekti v javni rabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi (2. čl. ZGO-1). Akcija bo predvsem usmerjena v tiste objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi (šole, vrtci, bolnišnice, nakupovalni centri, javne ustanove, kopališča, mrliške vežice...) ali imajo za uporabo pridobljeno uporabno dovoljenje.

Predvideno skupno število nadzorov je 396.

3.1.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi treh osnovnih meril:

- celokupnega števila rednih in kontrolnih pregledov ter pregledov na podlagi prijav v letu 2015;
- načrta aktivnosti gradbene inšpekcije za obdobje 2016–2018;
- predvidene kadrovske zasedbe v letu 2016.

Pri izračunu smo upoštevali:

- manjšo učinkovitost novo zaposlenih inšpektorjev;

- odsotnosti zaradi porodniškega in starševskega dopusta;
- manjši obseg inšpekcijskega nadzora vodij območnih enot in koordinatorjev dela na področju inšpekcijskega nadzora (v odvisnosti od velikosti OE), ker opravljajo tudi delo vodenja OE;
- spremembo Zakona o graditvi objektov ZGO-1F, ki predvideva odlog izvršbe inšpekcijskih odločb v posebnih primerih, zaradi česar bodo gradbeni inšpektorji dodatno obremenjeni.

Predvideno število inšpekcijskih pregledov, v primerjavi s preteklim letom ostaja nespremenjeno.

Nadzora nad posameznimi vrstami objektov številčno ne določimo, opravljen bo glede na intenziteto gradenj v prostoru in glede na določene prioritete pri nadzoru. Zaradi omejevanja novega zaposlovanja v državnih organih je izpolnjevanje zastavljenega količinsko opredeljenega cilja dela ob nepredvidenem zmanjšanju števila inšpektorjev lahko ogroženo.

Za nadzor na področju graditve objektov je predvidenih 7.000 inšpekcijskih pregledov.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

GRADBENA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi po temeljnih nalogah	
Preprečevanje nedovoljenih gradenj	5416 inšpekcijskih pregledov
Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov	792 inšpekcijskih pregledov
Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj	792 inšpekcijskih pregledov
Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije	Števila pregledov ni možno načrtovati

3.1.5 DRUGO DELO

Gradbena inšpekcija vsako leto prejme večje število prijav oziroma različnih vlog, na katere mora po določbah Uredbe o upravnem poslovanju odgovarjati, vedno večje pa je tudi število zahtev za odgovore in pojasnila – poročila Varuhu človekovih pravic, Upravni inšpekciji, Komisiji za preprečevanje korupcije in drugim organom ter raznim civilnim iniciativam. Posledično je za opravljanje nadzora nad izvrševanjem predpisov, kar naj bi bila sicer osnovna naloga inšpektorjev, vse manj razpoložljivega časa. Gradbena inšpekcija bo zasledovala cilj, da vsem državnim inštitucijam odgovarja v postavljenem roku, prav tako pa bomo glede na vse večji obseg dela in neobvladljivo število prejetih vlog na le-te poskušali odgovarjati skladno z Uredbo o upravnem poslovanju.

Glede na v preteklosti ugotovljene potrebe po skupnih akcijah bo gradbena inšpekcija v letu 2016 organizirala z delovno inšpekcijo skupni nadzor gradbišč. Gradbena inšpekcija bo tudi sodelovala z drugimi inšpektorati pri koordiniranih akcijah, ki jih bo organiziral Inšpekcijski svet.

Na gradbenem področju trenutno poteka celovita sprememba zakonodaje, v kateri bomo tudi v letu 2016 aktivno sodelovali s podajanjem pripomb.

3.2 GEODETSKA INŠPEKCIJA

Delo geodetske inšpekcije opravlja 1 geodetski inšpektor, ki ima pooblastilo za nadzor na območju cele Slovenije.

3.2.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti geodetske inšpekcije so določene v zakonih (Zakon o geodetski dejavnosti, Zakon o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot, Zakon o urejanju prostora, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin, Zakon o določanju območij ter imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb) in v podzakonskih aktih.

Osnovna naloga geodetskega inšpektorja je nadzor v zvezi z izpolnjevanjem zakonsko določenih pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu z zakonom za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete. Pri opisanem gre predvsem za opravljanje nadzora nad:

- izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti, ki jo lahko opravlja fizična ali pravna oseba, ki ima v Poslovni register Slovenije vpisano geodetsko dejavnost in mora imeti zavarovano poslovno odgovornost ter na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotovljeno sodelovanje odgovornega geodeta;
- vpisom v imenik geodetskih podjetij;
- izpolnjevanjem pogojev za odgovorne geodete in
- izpolnjevanjem pogojev za geodete (geodetska izkaznica).

Osnovni cilji geodetske inšpekcije so definirani preko treh temeljnih nalog in sicer:

Geo1 – Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete,

Geo2 – Nadzor nad evidencami nepremičnin,

Geo3 – Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadev in ključnih dokumentov za Geodetsko inšpekcijo.

GEODETSKA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	Ukrepi po ZGeoD-1 (Zakon o geodetski dejavnosti)	Geo1 – GEODETI
Nadzor nad evidencami nepremičnin	Ukrepi po ZEN in ZMVN (Zakon o evidentiranju nepremičnin, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin)	Geo2 – EVIDENCE NEPREMIČNIN

Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb	Ukrepi po ZDOIONUS (Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb)	Geo3 – OZNAČEVANJE
---	---	---------------------------

Šifranti temeljnih nalog, ki so definirani na nivoju zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, so definirani na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – geodetska,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Vsa dejanja in postopki geodetske inšpekcije so namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektor tudi dosledno vodi inšpekcijske in prekrškovne postopke.

3.2.2 IZHODIŠČA IN CILJI

V letu 2016 cilje delovanja geodetske inšpekcije predstavlja zlasti:

- zagotavljanje večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom;
- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti;
- splošni nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev;
 - nadzor nad evidencami nepremičnin;
- zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

Redno bomo opravljali kontrolne preglede s področja geodetske inšpekcije, s ciljem splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev.

3.2.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Doseganje cilja večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom:

Cilj je mogoče doseči z vzpostavitvijo natančnih in ažuriranih evidenc, ki jih vodi GURS (zemljiški kataster, kataster stavb, register nepremičnin). V ta namen bomo obravnavali vse predlagane in ugotovljene prekrške v zvezi z evidentiranjem stavb ali delov stavb v kataster stavb oz. register nepremičnin. Zaradi možnega prejema nepredvidenega št. predlogov ter glede na dejstvo, da delo znotraj geodetske inšpekcije opravlja le ena inšpektorica je minimalno št. prekrškovnih postopkov 50.

Doseganje cilja zagotavljanja izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti:

Po določbah Zakona o geodetski dejavnosti geodetski inšpektor nadzoruje zlasti izpolnjevanje pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu s tem zakonom za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta ter tuje ponudnike. Iz tega razloga bo geodetska inšpekcija v letu 2016 izvedla nadzor nad 20 naključno izbranimi podjetji, ki opravljajo geodetsko dejavnost, ter preverila, ali podjetje in v njem zaposleni posamezniki izpolnjujejo pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti. Dodatno bo geodetska inšpekcija uvedla inšpekcijski nadzor nad vsemi izvajalci geodetskih storitev, zoper katere bo podana prijava.

3.2.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi celokupnega števila rednih in kontrolnih pregledov, pregledov na podlagi prijav ter uvedenih prekrškovnih postopkov v letu 2015.

Za doseganje cilja splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev bo geodetska inšpekcija v letu 2016 izvedla 70 inšpekcijskih pregledov oz. prekrškovnih postopkov.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

GEODETSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi oz. prekrškovni postopki po temeljnih nalogah	
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	20 inšpekcijskih pregledov oz. prekrškovnih postopkov
Nadzor nad evidencami nepremičnin	50 inšpekcijskih pregledov oz. prekrškovnih postopkov
Zagotavljanje pravičnega označevanja uic in stavb	10 inšpekcijskih pregledov oz. prekrškovnih postopkov

Pri oblikovanju načrta nadzora smo upoštevali:

- prejete predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov s strani GURS-a v letu 2015;
- pričakovan povečan obseg prijav zaradi nepopolnih in nepravilnih podatkov o lastniku, uporabniku, najemniku in upravljavcu nepremičnine, podatkov o legi in obliki, površini, dejanski rabi ter o drugih podatkih o nepremičninah, ki se zagotavljajo z vprašalnikom registra nepremičnin.

3.3 STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Delo stanovanjske inšpekcije trenutno opravlja 6 stanovanjskih inšpektorjev, ki imajo pooblastilo za vodenje inšpekcijskih postopkov za območje cele Slovenije. V letu 2016 pričakujemo upokožitev 2 stanovanjskih inšpektorjev, zaradi česar bo potrebno z novimi zaposlitvami poskrbeti za zagotavljanje učinkovitega nadzora v okviru pristojnosti stanovanjske inšpekcije.

3.3.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti stanovanjske inšpekcije so določene v zakonih (Stanovanjski zakon, Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb) in v podzakonskih aktih.

V Stanovanjskem zakonu določene pristojnosti nalagajo stanovanjski inšpekciji, da skrbi za uresničevanje javnega interesa na stanovanjskem področju, kar pomeni zagotavljanje takšnega stanja v večstanovanjskih stavbah, da je omogočena njihova normalna raba ter zagotavljanje pogojev za učinkovito upravljanje v njih.

V ta namen se bodo izvajali ukrepi zoper etažne lastnike, da zagotovijo vzdrževanje skupnih delov v skladu z normativi za vzdrževanje stanovanjskih stavb in z določanjem začasnega upravnika tam, kjer je ta obvezen. Nadalje se bodo izvajali ukrepi zoper posameznega etažnega lastnika, da zagotovi

vzdrževanje stanovanja tako, da se odvrne škoda, ki nastaja drugim stanovanjem ali skupnim delom, ali da se najemniku omogoči normalna uporaba stanovanja, kakor tudi prepovedi opravljanja dejavnosti v stanovanju in prepovedi izvajanja posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni pogoji, določeni v zakonu.

Po določbi 153. a člena Stanovanjskega zakona nadzor nad neprofitnimi stanovanjskimi organizacijami izvaja Stanovanjska inšpekcija. Poslovanje neprofitnih organizacij je urejeno s 151. do 153. členom Stanovanjskega zakona in Pravilnikom o posebnih pogojih delovanja neprofitnih stanovanjskih organizacij. Stanovanjska inšpekcija bo opravila nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij z vidika izvajanja določil stanovanjskih predpisov.

Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES; Uradni list RS, št. 18/04) je začel veljati 1. avgusta 2004. Namen zakona je zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred tveganji investitorjeve finančne nesposobnosti, ko le-ta še pred končanjem gradnje prične s prodajo, pri čemer se kupci zavežejo del kupnine plačati še pred izročitvijo predmeta prodaje. Inšpekcijski nadzor je usmerjen v ugotavljanje, ali prodajalci pri prodaji stanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravna v skladu z določbami o prodaji, ki so urejene v drugem poglavju zakona. Če prodajalec sklepa prodajne pogodbe oziroma oglašuje prodajo v nasprotju z določbami tega zakona, mu bo stanovanjski inšpektor glede na način kršitve prepovedal sklepanje prodajnih pogodb oziroma oglaševanje, oziroma odredil ukrepe, ki jih mora opraviti zaradi odprave kršitev.

3.3.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Zastavljeni cilji na področju stanovanjskih zadev v letu 2016:

- zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov v večstanovanjskih stavbah;
- zagotavljanje popravil in odprava napak v posameznih delih večstanovanjskih stavb;
- prepoved opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanje posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni vsi pogoji;
- nadzor upravnikov;
- kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem;
- nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij;
- nadzor etažnih lastnikov in najemnikov.

Stanovanjski inšpektor je tudi prekrškovni organ, ki vodi prekrškovni postopek v skladu z Zakonom o prekrških. Tudi v prihodnjem letu bomo posebno pozornost posvečali kršitvam stanovanjskega zakona, ki so opredeljene kot prekršek in izrekli primerne sankcije.

Možnosti za povečano učinkovitost dela vidimo predvsem v spremembi in dopolnitvi stanovanjskega zakona, ki bi jasneje določal in urejal pristojnost in ukrepanje, kar pomeni prispevek k učinkovitejšemu delu. Opozoriti velja še na problematiko v zvezi z vse številnejšimi vlogami, na katere je potrebno odgovarjati, čeprav že sama vsebina le-teh izkazuje, da ni podlage za vodenje inšpekcijskega postopka. Posledično nezadovoljstvo prijaviteljev in pobudnikov, zaradi neuvedenih postopkov, za stanovanjsko inšpekcijo pomeni dodatno pojasnjevanje okvira pristojnosti inšpekcije in razloge za to, da se postopki niso uvedli, ter posledično onemogoča učinkovito izvajanje inšpekcijskega nadzorstva. Zato prav v spremembi zakonodaje na tem področju vidimo velike možnosti za bolj učinkovito delo. Na stanovanjskem področju trenutno poteka sprememba zakonodaje, v kateri bomo tudi v letu 2016 aktivno sodelovali s podajanjem pripomb.

Osnovni cilji stanovanjske inšpekcije so definirani preko šestih temeljnih nalog in sicer:

- S1 – Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb,
 S2 – Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele,
 S3 – Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov,
 S4 – Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine,
 S5 – Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij,
 S6 – Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadev in ključnih dokumentov za Stanovanjsko inšpekcijo.

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	Vzdrževanje skupnih delov - 125. čl. SZ-1	S1 – VZDRŽEVANJE
	Popravila v lastnem stanovanju – 126. čl. SZ-1	
	Vzdrževanje skupnih in posameznih delov stavbe	
Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	Opravljanje dejavnosti – 14. čl., 129. čl. SZ-1	S2 – DEJAVNOSTI IN SKUPNI DELI
	Odstranitev naprav in posegi v skupne dele – 15. čl., 126.a čl. SZ-1	
Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	Začasna določitev upravnika – 128. čl. SZ-1	S3 – UPRAVLJANJE
	Prekrškovni nadzor upravnikov – 171. čl. SZ-1 Vse v zvezi s poslovanjem upravnika (sklic zbora, zapisnik zbora, vpogled v listine, izvedba primopredaje, zbiranje ponudb, itd)	
Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine	Prepoved sklepanja prodajnih pogodb in oglaševanja – 5.čl, 12. oz.13.–94. čl. ZVKSES	S4 – VARSTVO KUPCEV STANOVANJ
	Prekrškovni nadzor investitorjev oz. vmesnih kupcev – 96. čl. ZVKSES	
Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	Nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij – 153.a čl. SZ-1	S5 – NEPROFITNE ORGANIZACIJE
Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	Prekrškovni nadzor etažnih lastnikov – 168., 169., 170 čl. SZ-1	S6 – ETAŽNI LASTNIKI IN NAJEMNIKI
	Prekrškovni nadzor najemnikov – 172. čl. SZ-1	

Šifranti temeljnih nalog, ki so definirani na nivoju zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, so definirani na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – stanovanjska,
- prekrškovna zadeva,
- akcija,

Vsa dejanja in postopki stanovanjske inšpekcije so namenjeni doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

3.3.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Akcija nadzora v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah:

V letu 2016 bo stanovanjska inšpekcija izvajala nadzor v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah. Podlaga za inšpekcijske postopke v teh zadevah bo temeljila na podatkih dnevno informativnega biltena centra za obveščanje, Uprave RS za zaščito in reševanje, ki zajema podatke o nujnih intervencijah na dvigalih. Akcija bo potekala na območju celotne Republike Slovenije v vseh zadevah, ki jih bo stanovanjska inšpekcija dobila s strani centra za obveščanje.

Koordinirana akcija: Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij:

Akcija bo usmerjena v nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij z vidika izvajanja določil stanovanjskih predpisov. Opravi se nadzor vseh neprofitnih stanovanjskih organizacij.

3.3.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za uresničitev teh ciljev, glede na planirano kadrovske zasedbo stanovanjske inšpekcije v letu 2016 načrtujemo 150 rednih inšpekcijskih ogledov oziroma pregledov in 50 nadzorov na podlagi koordiniranih akcij.

Načrtovano število nadzorov: 200.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi po temeljnih nalogah	
Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	100 inšpekcijskih pregledov
Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	15 inšpekcijskih pregledov
Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	20 inšpekcijskih pregledov
Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine	5 inšpekcijskih pregledov

Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	50 inšpekcijskih pregledov
Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	10 inšpekcijskih pregledov

4 INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO

Inšpekcija za okolje in naravo (v nadaljevanju: ION) opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področji:

- ravnanja z odpadki in čezmejnimi pošiljanjem odpadkov,
- urejanja voda, vodnega režima in gospodarjenja z vodami,
- industrijskega onesnaževanja in tveganja za okolje,
- varstva in ohranjanja narave,
- kakovosti zraka,
- uporabe kemikalij in gensko spremenjenih organizmov,
- hrupa,
- elektromagnetnega sevanja in svetlobnega onesnaževanja.

Navedena področja so urejena z več kot 450 predpisi, ki določajo zahteve za inšpekcijske zavezance. Raznolikost in kompleksnost zahtev po posameznih področjih zahteva za izvajanje učinkovitega nadzora tudi visoko strokovno usposobljenost inšpektorjev za posamezna področja, pri čemer integriran nadzor posameznega zavezanca zahteva poznavanje predpisov iz različnih področji.

V skladu s potrjenim kadrovskim načrtom z leta 2015 je 1. 1. 2016 naloge inšpekcijskega nadzora izvajalo 50 inšpektorjev in 3 nadzorniki.

Že več let ugotavljamo, da z obstoječo kadrovsko zasedbo ni možno zagotavljati učinkovitega inšpekcijskega nadzora na vseh področjih, za katera zakoni in podzakonski predpisi pooblaščajo inšpektorje za okolje.

Navedena ugotovitev je bila glavno vodilo pri pripravi večletnega programa dela ION za obdobje 2014–2016. S ciljem osredotočenja na obremenitve, ki predstavljajo največje tveganje za okolje, smo razvrstili povzročitelje onesnaževanja v tri kategorije (Preglednica 1, str. 27). Cilj te razvrstitve je zagotoviti red inšpekcijski nadzor tistih povzročiteljev onesnaževanja, ki glede na svojo velikost in vrsto dejavnosti predstavljajo največje tveganje za okolje. Pri tem smo upoštevali izhodišča zakonodaje in Nacionalnega programa varstva okolja, cilje in roke določene v zakonodaji EU, ki jih mora RS doseči, ugotovitve in priporočila Računskega sodišča na področjih okolja in voda ter ugotovitve inšpekcijskega nadzora v preteklih letih.

Kadrovske omejitve pomenijo tudi, da ION ob rednem nadzoru, ne uspe sproti obravnavati vseh prijav. Zato so bile v letu 2015 sprejete usmeritve za vrstni red prijav, ki zavezujejo ION, da prijave prav tako razvršča glede na tveganje za okolje, zdravje ljudi in potencialno škodo. S tem se poskuša zagotoviti, da se prednostno obravnavajo prijave, ki pomenijo večje tveganje za okolje in na ta način učinkovito ščiti javni interes.

4.1. PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

ION izvaja inšpekcijski nadzor nad določbami naslednjih krovnih zakonov in na njegovi podlagi izdanih predpisov:

- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list RS, št. 41/04 z vsemi spremembami);
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02 z vsemi spremembami);
- Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 56/99 z vsemi spremembami);

-
- Zakon o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO) (Uradni list RS, št. 67/02 z vsemi spremembami).

Na podlagi naštetih krovni zakonov je sprejetih več kot 450 podzakonskih aktov.

Poleg naštetih krovni zakonov spada v področje dela ION tudi več zakonov, ki urejajo specifična področja, kot so npr.: Zakon o varstvu podzemnih jam, Zakon o Triglavskem narodnem parku, Zakoni o ratifikaciji mednarodnih pogodb in protokolov idr.

Na podlagi določb predmetnih zakonov ION izvaja nadzor tudi nad skladnostjo z upravnimi akti, ki so izdani na njihovi podlagi, kot so npr.: okoljevarstvena dovoljenja in soglasja, naravovarstvena dovoljenja in soglasja, dovoljenja za poseg v naravo, vodovarstvena soglasja, vodna dovoljenja, dovoljenja za ravnanje z GSO idr.

4.1.1 ZAKON O VARSTVU OKOLJA

Nadzor na področju okolja se izvaja v obliki rednih inšpekcijskih pregledov na podlagi aplikacije PLAN, ki izdelava načrt dela za posamezno leto na nivoju inšpekcije in na nivoju posameznega inšpektorja. V ta namen so bili nadzorovani onesnaževalci razporejeni v tri različne kategorije, kot je opisano v nadaljevanju. Cilj v obdobju 2014–2016 je realizacija načrta dela v celoti v posameznem letu ter ažurna vključitev novih zavezancev v sistem nadzora.

Posebna pozornost bo namenjena nadzoru večjih zavezancev ravnanja z odpadki kot so predelovalci, odstranjevalci in zbiralci odpadkov.

4.1.2 ZAKON O VODAH

Z namenom vzpostaviti pregleden in celovit sistem nadzora na področju rabe vode bomo v obdobju 2014–2016 na tem področju uvedli načrtovano delo s poudarkom na naslednja področja:

- raba vode v tehnološke namene: nadzor se izvaja v sklopu celovitih rednih nadzorov zavezancev v industriji in obrti;
- raba vode za oskrbo s pitno vodo: nadzor gospodarskih javnih služb;
- vodna povračila: odzivanje na prejete informacije o neoddaji napovedi za odmero vodnega povračila.

Kriteriji za določitev prioritete nadzora je količina rabe vode ali pogostost rabe, ekološki sprejemljiv pretok, občutljiva območja vodotokov ter posebni specifični pogoji rabe navedeni v vodnem dovoljenju. V letu 2016 bomo okrepili nadzor tudi na področju posegov na vodna in priobalna zemljišča.

V obdobju 2014–2016 bodo zavezanci po Zakonu o vodah postopoma vključeni v aplikacijo PLAN in bodo obravnavani v okviru rednih inšpekcijskih nadzorov. ION bo pri izvajanju inšpekcijskega nadzora s področja voda upošteval tudi usmeritve za ION iz Načrta upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja 2015–2021.

4.1.3 ZAKON O OHRANJANJU NARAVE

Izvajanje nadzora na področju varstva narave je zelo raznoliko in zahtevno. Nadzor se izvaja na podlagi treh osnovnih zakonov s številnimi podzakonskimi predpisi: Zakon o ohranjanju narave, Zakon o varstvu podzemnih jam in Zakon o planinskih poteh. Kadrovske omejitve ne dopuščajo, da bi lahko tudi na tem področju izvajali načrtovan nadzor na način in v obliki kot na nekaterih drugih področjih. Ne glede na to pa skušamo s sistematičnimi in vnaprej načrtovanimi akcijami organizirano nadzirati tudi to področje. Kljub temu pa glavna dela še vedno temelji na obravnavi prijav, ki se obravnavajo po prioriteti. V obdobju 2014–2016 načrtujemo zavezance s področja narave vključiti v aplikacijo PLAN, da bodo obravnavani v okviru rednih inšpekcijskih nadzorov. Poleg tega pa bodo na področju narave izvedene tudi posamezne akcije nadzora (CITES, vožnja v naravnem okolju, območja z naravovarstvenim statusom). S sistematičnim nadzorom želimo zagotoviti kontinuiran in enoten pristop k inšpekcijskemu delu ter pridobiti pregled nad stanjem v Sloveniji predvsem na zavarovanih območjih in naravnih vrednotah.

4.1.4 ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH

Zakon ureja ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi (v nadaljevanju GSO) in določa ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje možnih škodljivih vplivov na okolje, zlasti glede ohranjanja biotske raznovrstnosti. Določa tudi ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na zdravje ljudi, do katerih bi lahko prišlo pri delu z GSO v zaprtih sistemih, namernem sproščanju GSO v okolje ali dajanju GSO ali izdelkov, ki vsebujejo GSO ali so sestavljeni iz njih ali njihovih kombinacij na trg.

Za potrebe izvajanja inšpekcijskega nadzora sta imenovani dve strokovno usposobljeni inšpektorici, ki pa poleg nalog inšpekcijskega nadzora nad ravnanjem z GSO izvajata tudi dela in naloge inšpekcijskega nadzora predpisov s področja varstva okolja (ZVO-1), urejanja voda (ZV-1) in ohranjanja narave (ZON). Na območju Slovenije je v Register GSO vpisanih 65 zaprtih sistemov, od katerih v 12 sistemih izvajajo delo v varnostnem razredu 2, v ostalih pa delo v varnostnem razredu 1, pri čemer je pri delu z GSO v prvem varnostnem razredu tveganje zanemarljivo, v četrtem pa je tveganje veliko. Inšpekcijski nadzor nad delom z GSO v zaprtih sistemih je zastavljen na način, da se opravi redni inšpekcijski pregled vsakega zavezanca na 3 do 5 let, glede na uvrstitev v varnostni razred.

V obdobju 2014–2016 bo inšpekcijski nadzor obsegal preverjanje zadrževalnih ter drugih varnostnih ukrepov ter ugotavljanje morebitnih nepravilnosti glede uvrstitve dela v varnostni razred.

4.2 IZHODIŠČA IN CILJI

V letu 2016 si je Inšpekcija za okolje in naravo določila naslednje cilje:

- izboljšati kakovost dela na področju inšpekcijskega nadzora in ukrepanja zlasti z rednim izobraževanjem in usposabljanjem inšpektorjev, učinkovitejšim izvajanjem postopkov izvršb in mehanizma kontrolnih monitoringov;
- modernizacijo in nadgradnjo internega informacijskega sistema,
- v celoti izveden nadzor obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO), za zavezance za ravnanje z odpadki ter za naprave, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED zavezanci), določen v Programu nadzora 2014–2016,

- povečati aktivnosti na področju ravnanja z odpadki, odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in nadzora posegov in dejavnosti, ki imajo vpliv na vode in naravo;
- preventivno delovanje, predvsem z informiranjem na spletu in odzivnostjo na vprašanja in pobude novinarjev in strank;
- zagotoviti učinkovito pravno podlago za delovanje ION z aktivnim sodelovanjem pri pripravi predpisov.

Jedro inšpekcijskega dela predstavljajo redni nadzori zavezancev, to so načrtovani inšpekcijski nadzori podjetij na terenu, ki niso posledica prijav in akcije nadzora, kjer gre praviloma za izvedbo usklajenega nadzora vnaprej določenega področja po celotni državi. Pri organizaciji dela želimo postopoma zagotoviti, da vsaj 60 % aktivnosti predstavlja redni nadzor, pri čemer smo v letu 2015 dosegli 33 % rednega nadzora. Preostalo delo predstavljajo izredni nadzori, ki zagotavljajo odziv na prijave in drugi nadzori.

4.2.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI

Pri izvajanju rednih inšpekcijskih nadzorov uveljavljamo načelo integriranega nadzora, kar pomeni, da se izvede pri posameznem zavezancu nadzor vseh področij emisij oz. ravnanj z namenom pridobiti celovito sliko o delovanju podjetja z vidika varstva okolja. Ključni cilj integriranega pristopa je zagotoviti, da se onesnaževanje preko enega medija ne prenese na drugega.

Redni nadzori so lahko tako napovedani in se opravijo na kraju samem, saj le na tak način lahko zagotovimo prisotnost vseh odgovornih oseb in listin ter dokumentov potrebnih za nemoteno delo kot tudi nenapovedani, da se preprečijo različne oblike neskladnosti s predpisi.

Načrtovanje rednega nadzora

Posameznim področjem dela ION so bile določene prioritete za delo v obdobju 2014–2016, kot je prikazano v **Preglednici 1**. Prva prioriteta pomeni najbolj pomembno področje inšpekcijskega nadzora. To je podlaga za privzem zavezancev v letni program dela, glede na kadrovske kapacitete ION.

Akcije nadzora, se načrtujejo glede na širše zaznane neskladnosti na posameznih področjih ali za zagotovitev celovitega pregleda na posameznem področju nadzora.

A KAKOVOST ZRAKA	Prioriteta
A2 Nadzor kakovosti tekočih goriv in izvajanja ukrepov pospeševanja uporabe biogoriv	II. prioriteta
A3 Nadzor emisij hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila	I. prioriteta
A4 Ostalo	III. prioriteta
B RAVNANJE Z ODPADKI	
B1 Nadzor nad ravnanjem z odpadki (povzročitelji, zbiralci, predelovalci, odstranjevalci...)	I. prioriteta
B2 Nadzor nad odlaganjem odpadkov na komunalnih in industrijskih odlagališčih	I. prioriteta
B3 Nadzor nad sežiganjem in so-sežigom odpadkov	I. prioriteta
B4 Nadzor nad ravnanjem z odpadki in emisijami snovi v zrak iz proizvodnje titanovega dioksida	I. prioriteta
B5 Nadzor nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov	I. prioriteta
B6 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi olji	II. prioriteta

B7 Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem PCB/PCT	II. prioriteta
B8 Nadzor nad ravnanjem z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi	II. prioriteta
B9 Nadzor nad ravnanjem z odpadno električno in elektronsko opremo	II. prioriteta
B10 Nadzor nad ravnanjem z embalažo in odpadno embalažo	I. prioriteta
B11 Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem materialov, ki vsebujejo azbest	II. prioriteta
B12 Nadzor nad ravnanjem z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih	II. prioriteta
B13 Nadzor nad obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadov	II. prioriteta
B14 Nadzor nad ravnanjem z organskimi kuhinjskimi odpadki	II. prioriteta
B15 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi	III. prioriteta
B16 Nadzor nad ravnanjem (predelavo) biološko razgradljivih odpadkov v kompost	III. prioriteta
B17 Nadzor nad vnosom nevarnih snovi in gnojil v tla	III. prioriteta
B18 Nadzor nad ravnanjem z odpadki iz zdravstvene dejavnosti in odpadnimi zdravili	III. prioriteta
B19 Nadzor nad ravnanjem z izrabljenimi motornimi vozili	I. prioriteta
B20 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi gumami	II. prioriteta
B21 Nadzor nad ravnanjem z ladijskimi odpadki	III. prioriteta
B22 Nadzor nad ravnanjem z rudarskimi odpadki	III. prioriteta
B23 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi fitofarmaceutskimi sredstvi	II. prioriteta
B24 Nadzor nad predelavo nenevarnih odpadkov v trdno gorivo	II. prioriteta
B25 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi nagrobnimi svečami	III. prioriteta
C KAKOVOST VODA, EMISIJE SNOVI V VODE	
C1 Nadzor zavezancev s tehnološkimi odpadnimi vodami	I. prioriteta
C2 Nadzor zavezancev z biorazgradljivimi odpadnimi vodami (KČN > 2000 PE, drugi tehnološki objekti)	I. prioriteta
C3 Nadzor onesnaževanja podzemne vode (z odvajanjem odpadne vode, uporaba fitofarmaceutskih sredstev in skladiščenjem tekočih nevarnih snovi)	I. prioriteta
C4 Nadzor vodovarstvenih območij vodonosnikov	I. prioriteta
C5 Ostalo	III. prioriteta
D UREJANJE VODA IN GOSPODARJENJE Z NJIMI	
D1 Nadzor posegov na vodno in priobalno zemljišče ter varstvo voda	II. prioriteta
D2 Nadzor vodnih pravic (vodnih dovoljenj in koncesij) večjih uporabnikov vode	I. prioriteta
D3 Nadzor vodno-gospodarskih objektov	II. prioriteta
D4 Ostali nadzor po Zakonu o vodah	III. prioriteta
E VARSTVO NARAVE	
E1 Biotska raznovrstnost	
E1.1 CITES (trgovanje, gojitev, posedovanje, označevanje)	I. prioriteta
E1.2 Zadrževanje v ujetništvu (bivalne razmere, živalski vrt, zatočišče, označevanje)	II. prioriteta
E2 Varstvo naravnih vrednot	
E2.1 Varovana območja (Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, glive)	I. prioriteta
E2.2 Minerali in fosili	III. prioriteta
E2.3 Jame	II. prioriteta
E3 Vožnja v naravnem okolju	
E3.1 Vožnja v naravnem okolju	II. prioriteta
F KEMIKAJIJE IN GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI	
F1 Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč	I. prioriteta
F2 Nadzor nad ravnanjem z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtih sistemih	II. prioriteta
G INDUSTRIJSKO ONESNAŽEVANJE IN TVEGANJA	
G1 Nadzor zavezancev, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje po 68. členu ZVO-1 (IPPC)	I. prioriteta
G2 Nadzor zavezancev, ki trgujejo z emisijskimi kuponi	II. prioriteta
G3 Nadzor nad obrati tveganja za okolje	I. prioriteta
G4 Nadzor emisij snovi v zrak iz nepremičnih virov, ki niso zajeti v F1	II. prioriteta

G5 Nadzor nad emisijami iz kurilnih naprav	II. prioriteta
G6 Ostalo	III. prioriteta
H HRUP	
H1 Nadzor obremenjevanja s hrupom	II. prioriteta
I ELEKTROMAGNETNA SEVANJA	
I1 Nadzor elektromagnetnega sevanja (EMS)	II. prioriteta
J SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE	
J1 Nadzor svetlobnega onesnaževanja	II. prioriteta

Preglednica 1: Seznam področij nadzora z določenimi prioritetami za obdobje 2014–2016

Programiranje nadzora SEVESO, odpadkov, IED zavezancev

V skladu z Zakonom o varstvu okolja je potrebno za obrate večjega tveganja za okolje (SEVESO), za zavezance za ravnanje z odpadki ter za naprave, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED zavezanci) zagotavljati reden nadzor v skladu s Programom nadzora, sprejetim za obdobje 2014–2016. Register IED zavezancev je dostopen na spletni strani ARSO (<http://okolje.arso.gov.si/ippc/vsebine/ippc-register>). Vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega določa Priloga 1; Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.

Na podlagi programa mora načrt zajeti vse obrate na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter se redno pregleduje in po potrebi posodablja. Vključevati mora postopke za pripravo programov za redne in izredne inšpekcijske preglede. Redni pregledi temeljijo na sistematičnem ocenjevanju okoljskih tveganj (risk assessment). Od ocene okoljskih tveganj je odvisna pogostost inšpekcijskih pregledov, pri čemer časovni razmik med dvema pregledoma na samem kraju ne sme presegati enega leta za najnevarnejše obrate in treh do petih let za najmanj nevarne obrate. ION za izračun ocene tveganja IED obratov uporablja programsko orodje IRAM (Integrated Risk Assessment Method), »IED – IRAM Inspection Programme« ki je bil razvit v okviru projekta IMPEL (Evropska mreža za izvajanje in izvrševanje okoljske zakonodaje). Izbrano je 8 kriterijev za izračun ocene tveganja.

Glede na kriterije tveganja smo inšpekcijske zavezance razporedili v tri prioritete:

I. prioriteta:

- podjetja, ki si morajo pridobiti dovoljenje za obratovanje naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (IED direktiva);
- podjetja oz. obrati, ki predstavljajo vir tveganja za okolje (SEVESO direktiva);
- podjetja, ki so zavezanci po VOC direktivi (razen kemičnih čistilnic) in morajo pridobiti dovoljenje za uporabo hlapnih organskih topil (VOC direktiva);
- odlagališča za nenevarne, inertne in nevarne odpadke (industrijska odlagališča in odlagališča komunalnih odpadkov);
- centralna čistilne naprave > 10.000 PE;
- gospodarska javna služba oskrbe s pitno vodo;
- družbe za ravnanje z embalažo in odpadno embalažo ter odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO);
- zavezanci za ravnanje z nevarnimi in nenevarnimi odpadki ter zavezanci, ki pošiljajo odpadke preko meja;
- bioplinarne, kompostarne.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat letno, vse prispele prijave povezane z zavezanci iz te kategorije se obravnavajo prioritarno. Upošteva se tudi cilje in roke določene v zakonodaji EU, ki jih mora RS doseči.

II. prioriteta:

- naprave, ki si morajo pridobiti okoljevarstveno dovoljenje iz 82. člena ZVO-1;
- naprave v večjih in srednjih podjetjih ali samostojni podjetniki, ki niso zajeti v I. prioriteti.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na dve leti.

III. prioriteta:

- naprave za katere ni potrebno pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja, večinoma so to srednja in mala podjetja, ki zaradi svoje dejavnosti predstavljajo manjše tveganje za okolje npr. bencinski servisi, avtomehanične delavnice, ipd.

Redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede v razdobju treh do petih let.

Kategorizacijo zavezancev izvajamo z računalniško aplikacijo PLAN, ki izdelava program dela za posamezno leto tako za celotno inšpekcijo, kot tudi za posameznega inšpektorja. Program omogoča sprotno spremljanje realizacije in tudi druge obdelave. Vsako leto se inšpekcijski zavezanci na novo preverijo, prav tako tudi kriteriji, na podlagi tega se opravijo potrebne korekcije. Računalniška aplikacija se uporablja kot redno orodje za pripravo programa dela in spremljanje realizacije dela.

Izredni okoljski inšpekcijski nadzori SEVESO, odpadkov, IED zavezancev

Izredni nadzori se izvajajo z namenom preiskave resnih okoljskih pritožb, resnih okoljskih nesreč, izrednih dogodkov in primerov neskladnosti takoj, ko je mogoče in kjer je primerno, pred izdajo, ponovnim preverjanjem ali posodobitvijo dovoljenja. Po vsakem obisku inšpektorja se pripravi poročilo, ki opisuje pomembne ugotovitve glede skladnosti obrata s pogoji dovoljenja in zaključke glede tega, ali je potrebno nadaljnje ukrepanje. V treh mesecih po obisku se omogoči tudi javnosti dostop do končnega poročila tega inšpekcijskega pregleda.

Določbe glede sodelovanja med različnimi inšpekcijskimi organi pri nadzoru SEVESO, odpadkov, IED zavezancev

ION v RS pokriva naslednja področja nadzora: narava, vode in okolje (industrijsko onesnaževanje) in na tem področju ni drugih pristojnih inšpekcijskih služb za nadzor nad IED zavezanci.

Predvideno je sodelovanje z Inšpekcijo za kmetijstvo, Inšpektoratom za promet, energetiko in prostor ter posameznimi pooblaščenimi in strokovnimi službami, ki opravljajo naloge na posameznih segmentih s področja varstva okolja.

4.2.2 IZREDNI NADZORI ION

Kategorijo izredni nadzori predstavljajo inšpekcijski nadzori, opravljeni kot odziv na prejete prijave in pobude. Ker števila prijav ni mogoče predvideti in tudi števila teh nadzorov ni možno vnaprej

načrtovati, smo porabo časa, potrebnega za take aktivnosti, ocenili glede na izkušnje preteklih let. ION prejme vsako leto številne prijave, pobude in zahteve za razna poročila, katerih vsebina in zahtevnost je zelo različna. Glede na določilo prvega odstavka 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru, da mora inšpektor obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge navedbe iz svoje pristojnosti, smo za obravnavo zadev v razumnem času, izoblikovali kriterije.

V najvišjo prioriteto sodijo prijave:

- če obstaja nevarnost za zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen ZUP) in
- prijave v primerih, ko se vsebina prijave nanaša na delovno področje iz I. prioritete načrta dela.

Ne glede na te prioritete pa so inšpektorji dolžni zagotavljati odzivnost na prijave v skladu z določili Uredbe o upravnem poslovanju.

Praviloma se izredni nadzori izvajajo nenapovedano, na kraju samem in so ozko usmerjeni le na vsebino prijave.

4.2.3 DRUGI NADZORI

V to kategorijo sodijo aktivnosti inšpektorja, ki jih inšpektor ne opravi na terenu oz. kraju samem, so pa povezane z nalogami inšpekcijskega nadzora. To so predvsem aktivnosti povezane s prekrškovnim postopkom (zaslišanje strank), kontrolni inšpekcijski pregledi dokumentacije (poročila, monitoringi).

4.2.4 UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION

Izobraževanje

Temelj dobrega dela tvorijo strokovno izobraženi in samozavestni inšpektorji, ki le z nenehnim strokovnim izpopolnjevanjem sledijo tehnološkim spremembam v družbi. Glede na to vsako leto izvajamo interna izobraževanja, s katerimi skušamo zadostiti potrebo na tem področju, ob tem pa pomembno vlogo igra tudi samoizobraževanje. Poleg strokovnega izobraževanja je pomembno izobraževanje na postopkovnem področju (prekrškovni postopek, ZUP, upravno poslovanje).

Strokovno izobraževanje bo v letu 2016 zajemalo vsebine s področja ravnanja z odpadki, kakovosti zraka, voda, narave ter industrijskega onesnaževanja. Inšpektorji se udeležujejo tako delavnic in projektov, ki so izvajajo v okviru IMPEL, kot dogodkov, ki so organizirani na nacionalni ravni. Izvedena bodo izobraževanja na področju Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, Zakona o splošnem upravnem postopku, Uredba o upravnem poslovanju ter Zakona o varstvu osebnih podatkov, interno izobraževanje v zvezi z Zakonom o ohranjanju narave. Izvedlo se bo tudi izobraževanje o osnovah stvarnega prava, izobraževanje o uporabi računalniških programov in aplikacij ION.

Eden izmed načinov izobraževanja je tudi sodelovanje inšpektorjev v mednarodnih projektih, ki potekajo v okviru organizacije IMPEL. Za obdobje 2014–2016 je predvideno večje število projektov (načrtovanje in izvajanje inšpekcijskega dela, IED direktiva, odlagališča odpadkov, čezmejno pošiljanje odpadkov, biodiverziteta, voda idr.), v katerih bodo inšpektorji sodelovali kot člani projektnih skupin oziroma kot udeleženci posameznih delavnic, ki bodo izvedene v okviru projektov.

Denarne kazni

Sprememba ZVO-1 konec leta 2009 je prinesla spremembe v vodenju izvršilnih postopkov oz. je določila možnost, da inšpektorji za okolje v postopku izvršbe s prisilitvijo izrekajo bistveno višje denarne kazni, kot jih v tem postopku določa Zakon o splošnem upravnem postopku. Novost tega predpisa je tudi zastavna pravica, ki jo lahko inšpektor uporabi v izvršilnem postopku.

Kontrolni monitoring

V skladu z določili tretjega odstavka 157. člena ZVO-1 ima inšpektor pravico odrediti izvedbo kontrolnega monitoringa. Izredni monitoring se odredi predvsem pri zavezancih, kjer inšpektor dvomi v pravilnost rezultatov rednega monitoringa in kjer je za zavezanca na Inšpekcijo za okolje in naravo prispelo več prijav onesnaževanja okolja z različnimi emisijami.

Izvršilni postopki po drugi osebi

Inšpektorat bo na sistemski ravni pristopil tudi k pospešitvi izvršilnih postopkov z izdajanjem sklepov o založitvi sredstev. Zakon o splošnem upravnem postopku (nadalje ZUP) v 2. odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, zavezancu naloži s sklepom, naj založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov, proti poznejšemu obračunu.

V letu 2016 se bo pričela izvršba inšpekcijske odločbe, na podlagi katere je potrebno odstraniti 28.000 ton odpadnih gum.

Preventivno delovanje

Pomemben segment dela Inšpekcije za okolje in naravo je informiranje javnosti, kar predstavlja preventivno delovanje inšpekcijskega organa, kot to določa Zakon o inšpekcijskem nadzoru. Z namenom zmanjšanja števila prijav oziroma vprašanj in za doseg višje stopnje usklajenosti s predpisi s področja varstva okolja pri določenih ciljnih skupinah, z objavami na spletni strani inšpektorata (<http://www.iop.gov.si>) in z drugimi oblikami informiranja, seznanjamo pobudnike, izvajalce posegov v okolje in naravo ter širšo javnost tako o našem delu kot tudi o zakonskih obveznostih na področju varstva okolja.

Zakonodajni postopek

ION bo tudi v letu 2016 nadaljevala s prizadevanji za zakonodajne spremembe, ki bodo omogočile učinkovit inšpekcijski nadzor. Priprava predpisa in njegov prenos v prakso ima več faz, kjer igrajo pomembno vlogo tudi nadzorni organi, saj le preko njih zakonodajalec dobi pravo informacijo o izvršljivosti predpisa in stopnji njegove implementacije. Inšpekcija je torej končni člen v sklenjeni verigi prenosa informacij. Že do sedaj smo se aktivno vključevali v postopke priprave zakonodaje s predlogi za izboljšanje stanja v okolju in naravi in glede na ugotovljeno dejansko stanje na terenu opozarjali na nedorečenosti in nedoslednosti v obstoječi zakonodaji. Poleg vsebinskih predlogov je ob pripravi posameznih predpisov inšpekcija, glede na že zelo obsežno zakonodajo na področju varstva okolja, zakonodajalca opozarjala na nujnost kadrovske okrepitve po sprejetju novega predpisa kot tudi uvedbe dvostopenjskega nadzora (država/lokalna skupnost).

V letu 2016 bodo v zakonodajnem postopku trije krovni zakoni z našega področja dela (ZVO, ZON in ZV-1) poleg tega pa še Zakon o dimnikarskih storitvah in vsaj 30 uredb na podlagi teh zakonov, kar bo predstavljalo zelo obsežno nalogo tudi za ION.

4.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Akcije nadzora so načrtovane aktivnosti, ki sodijo v kategorijo rednega dela. Za vsako akcijo se določijo izhodišča in cilji ter pripravijo usmeritve za delo glede vodenja postopkov in ukrepanja. Akcije sočasno potekajo na področju cele države, so časovno omejene in imajo jasno določeno vsebino.

Po zaključku akcije se izdela analiza in poročilo. Prednosti takega načina dela so v:

- sistematičnem nadzoru področja dela;
- pridobivanju povratnih informacij glede izvršljivosti in stopnje izvajanja predpisa;
- poenotenem nadzoru in ukrepanju.

Akcije nadzora se bodo izvajale na vseh področjih dela, poleg tega pa bo Inšpekcija za okolje in naravo sodelovala tudi v akcijah nadzora, ki bodo potekale v okviru Inšpekcijskega sveta oziroma posameznih regijskih koordinacij inšpekcij.

V letu 2016 bo Inšpekcija za okolje in naravo izvedla naslednje akcije:

1. nadzor nad doseganjem zahtev za izgradnjo javnega kanalizacijskega omrežja po aglomeracijah ter izgradnjo čistilnih naprav glede na pretečene roke po veljavni zakonodaji – nadaljevanje akcije iz leta 2015;
2. nadzor nad izvajalci obdelave komunalnih odpadkov ;
3. nadzor nad odpadno embalažo (IJS, zavezanci do 15 t in zavezanci nad 15 t);
4. nadzor odlagališč komunalnih odpadkov in industrijskih odlagališč;
5. nadzor habitatnih tipov mokrišč;
6. nadzor posegov na podlagi ZON in ZV-1;
7. nadzor živalskih vrtov (konvencija CITES);
8. nadzor malih hidroelektrarn;
9. nadzor čezmejnega pošiljanja odpadkov.

Prav tako se bo Inšpekcija za okolje in naravo odzivala na pobude posameznih inšpekcij oziroma nadzornih organov kot sta Policija in CURS.

4.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za izvajanje načrtovanih aktivnosti ne načrtujemo več števila opravljenih inšpekcijskih pregledov, ampak je pomembno število inšpekcijskih zavezancev, ki jih je potrebno v tekočem letu nadzirati. Za obdobje 2014–2016 načrtujemo inšpekcijski nadzor pri 1500 zavezancih letno, za kar bodo inšpektorji opravili 4200 inšpekcijskih pregledov.

Ker pa načrtovano delo obsega le del vsega opravljenega dela, v letu 2016 skupno za nadzor na področju varstva okolja in narave ter zaščite voda načrtujemo približno 7000 inšpekcijskih pregledov.